Η ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΟΥ ΤΗΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΗΣ κ. ΒΑΣ. ΚΥΡΙΑΚΟΠΟΥΛΟΥ

Ἐτόνισεν ὅτι ἡ οἰκονομία πιέζεται ἀπὸ τὰ ὑψηλὰ ἐπιτόκια. Πρέπει νὰ ἀναπτυχθῇ ἡ μακροπρόθεσμος πίστις. Ὁ ΟΧΟΑ πρέπει νὰ ἐνταχθῇ εἰς τὴν Ἐθνικὴν Τράπεζαν. Ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα κατὰ τὸ 1956 ηὔξησε σημαντικὰ τὴν χρηματοδότησιν

Ὁ διοικητὴς τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης Ἑλλάδος καὶ Ἀθηνῶν κ. Βασ. Κυριακόπουλος, εἰς τὴν ἔκθεσίν του πρὸς τὴν ἐτησίαν συνέλευσιν τῶν μετόχων, προέβη εἰς σοβαρὰν ἀνασκόπησιν τῆς Ἑλληνικῆς οἰκονομίας καὶ εἰς μεγαλειώδους σημασίας εἰσηγήσεις σχετικῶς μὲ τὴν γενικὴν οἰκονομικὴν ἐξυγίανσιν καὶ πρόοδον.

Τὰ κύρια σημεῖα τῆς ἐκθέσεως τοῦ κ. Κυριακοπούλου ἔχουν ὡς ἀκολούθως:

Η ΒΕΛΤΙΩΣΙΣ ΤΩΝ ΠΙΣΤΩΤΙΚΩΝ ΣΥΝΘΗΚΩΝ

Ἐπίτευγμα τοῦ 1956 ἐξ ἴσου βασικῆς σημασίας διὰ τὴν νομισματικὴν σταθερότητα καὶ πολὺ εὐρυτέρας ἀξίας διὰ τὴν ἀνάπτυξιν τῆς ἑλληνικῆς οἰκονομίας ὑπῆρξεν ἡ κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος εἴσοδος εἰς ὁμαλωτέρας πιστωτικὰς συνθήκας. Τούτων ἡ πλέον ἔκτυπος ἀπεικόνισις ὑπῆρξεν ἡ συνεχὴς πρὸς τὰ ἄνω πορεία τῶν ἰδιωτικῶν καταθέσεων καὶ τῶν τραπεζικῶν χορηγήσεων.

Παρ' ὅλον ὅτι, βεβαίως, κατὰ τὰ προηγηθέντα ἔτη ἐσημειοῦτο βαθμιαία βελτίωσις τῶν συνθηκῶν πιστοδοτήσεως τῆς οἰκονομίας, εἶναι γεγονὸς ὅτι ἡ πρόοδος αὕτη ἦτο λίαν βραδεῖα καὶ μέχρι τῶν μέσων τοῦ 1956 δὲν ὡδήγει εἰς τὴν θεραπείαν βασικῶν ἀδυναμιῶν. Ἡ μὴ ἐπαρκὴς χρηματοδότησις τοῦ ἐμπορίου δὲν ἐπέτρεπε τὴν κανονικὴν κυκλοφορίαν τῶν ἀγαθῶν καὶ τὸν σχηματισμὸν ἀπολύτως ἀναγκαίων ἀποθεμάτων, ἦτο βλαπτικὴ τῶν συμφερόντων εὐρυτέρων τάξεων παραγωγῶν καὶ συνετέλει εἰς τὴν δημιουργίαν ἀδικαιολογήτων στενοτήτων καὶ διακυμάνσεων εἰς τὰς τιμάς. Ἡ ἐλλιπὴς βραχυπρόθεσμος χρηματοδότησις τῆς βιομηχανίας ἦτο αἴτιον διακοπῶν εἰς τὴν παραγωγικήν της δραστηριότητα καὶ παρημπόδιζε τὴν συγκέντρωσιν τῆς παραγωγῆς εἰς τὰς μεγαλυτέρας ἀποδοτικότητος ἐπιχειρήσεις.

Εἰς ἀμφοτέρους τοὺς ἀναφερομένους κλάδους τῆς οἰκονομίας ἡ ἀνεπάρκεια τῶν τραπεζικῶν χορηγήσεων ὡδήγει ἀναποφεύκτως εἰς εὐρεῖαν προσφυγὴν εἰς τὸν ἐξωτραπεζικὸν δανεισμόν, μὲ συνέπειαν τὴν οὐσιώδη ὕψωσιν τῶν τόκων καὶ αὔξησιν τοῦ κόστους.

Αἱ συνθῆκαι εἰς τὴν βραχυπρόθεσμον πιστοδότησιν τῆς οἰκονομίας μετεβλήθησαν ριζικῶς κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος. Δύναται μάλιστα νὰ λεχθῇ ἐπὶ — ἐφ' ὅσον αἱ ἀρχικῶς ληφθεῖσαι κατὰ τὸ 1956 ἀποφάσεις πρὸς τὴν κατεύθυνσιν τῆς βαθμιαίας βελτιώσεως καὶ ἐξυγιάνσεως τοῦ πιστωτικοῦ μηχανισμοῦ ὁλοκληρωθοῦν μὲ συνέπειαν καὶ σύνεσιν — δὲν εὑρισκόμεθα μακράν τῆς δυνατότητος ἀποκαταστάσεως πλήρους ὁμαλότητος εἰς τὴν ἱκανοποίησιν τῶν τρεχουσῶν πιστωτικῶν ἀναγκῶν.

Η ΕΥΡΥΤΕΡΑ ΠΙΣΤΟΔΟΤΗΣΙΣ ΚΑΙ Η ΕΘΝΙΚΗ

Αἱ πρὸς τὴν βιομηχανίαν καὶ τὸ ἐμπόριον βραχυπρόθεσμοι πιστώσεις ηὐξήθησαν μεταξὺ τοῦ Δεκεμβρίου 1955 καὶ τοῦ Δεκεμβρίου 1956 κατὰ 20,50)ο.

(εἰς ποσοστὰ ἐπὶ τοῦ συνόλου)

Χορηγοῦσαι Τράπεζαι	1955	1956
Ἐθνικὴ - Ἀθηνῶν	24,6	29,8
Λοιπαὶ ἐμπορικαὶ	14,3	15,5
Τρ. Ἑλλάδος ἀπ' εὐθ.	11,7	10,3
Ἀγροτικὴ	44,7	40,3
Κτηματικὴ	4,7	4,1
	100,0	100,0

Εἰς τὴν αὔξησιν αὐτῆς τῆς πιστοδοτήσεως τῆς βιομηχανίας καὶ τοῦ ἐμπορίου δεσπόζουσα, πράγματι, ὑπῆρξεν ἡ αὔξησις τῶν χορηγήσεων τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης Ἑλλάδος καὶ Ἀθηνῶν, αἵτινες ἐντὸς τοῦ 1956 ηὐξήθησαν κατὰ 55ο)ο.

Εἰδικώτερον ηὐξήθησαν ἀπὸ 1.038 εἰς 1.423 ἐκ. δραχμῶν τὰ ὑπόλοιπα τῶν πρὸς τὴν βιομηχανίαν χορηγήσεων, τοῦ καπνεμπορίου ἀπὸ 273 εἰς 600 ἐκατ. καὶ τοῦ ἐσωτερικοῦ ἐμπορίου ἀπὸ 380 εἰς 426 ἐκατ. Ὡς πρὸς τὸ ἐξαγωγικὸν ἐμπόριον πρέπει νὰ σημειωθῇ ὅτι, ἐνῶ ἡ ἐξέλιξις τῶν σχετικῶν ὑπολοίπων χρηματοδοτήσεως δεικνύει αὔξησιν μόνον 12ο)ο, αἱ πραγματικαὶ κατὰ τὸ ἔτος 1956 χορηγήσεις, ἀνελθοῦσαι εἰς 780 ἑκατομμύρια δραχμῶν περίπου, ἐμφανίζουν αὔξησιν κατὰ 47ο)ο τῶν πρὸς τὸν σημαντικὸν τοῦτον κλάδον τοῦ ἐμπορίου πιστώσεων τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης. Οὕτως, ἀποδεικνύεται ὅτι τὸ μεγαλύτερον ποσοστὸν τῶν κεφαλαίων τῆς Ε.Τ.Ε.Α. διατίθεται διὰ τὴν ἐνίσχυσιν τῆς βιομηχανίας καὶ βιοτεχνίας, κατὰ δεύτερον λόγον διὰ τὸ καπνεμπόριον καὶ τὸ ἐξαγωγικὸν ἐμπόριον, ἐλάχιστον δὲ κατ' ἀναλογίαν ποσοστὸν διὰ τὰς καθαρῶς ἐμπορικὰς ἐργασίας (εἰσαγωγικὸν καὶ ἐσωτερικὸν ἐμπόριον).

ΕΞΟΥΔΕΤΕΡΩΣΙΣ ΤΩΝ ΠΙΣΤΩΤΙΚΩΝ ΑΡΡΥΘΜΙΩΝ

Παραλλήλως πρὸς τὴν ὡς ἄνω σημαντικὴν αὔξησιν τῆς πιστοδοτήσεως, ἕτερον οὐσιῶδες ἐπίτευγμα τοῦ 1956 ἀποτελεῖ ἡ ἐξουδετέρωσις τῶν ἀρρυθμιῶν εἰς τὴν χρηματοδότησιν. Πράγματι, ἐνῷ κατὰ τὰ προηγούμενα δύο ἔτη σύνηθες ἀπετέλουν φαινόμενον αἱ διακοπαὶ τῆς χρηματοδοτήσεως, κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος εἰς οὐδεμίαν περίπτωσιν διεταράχθη ἡ ὁμαλὴ χρηματοδότησις τῆς οἰκονομίας, ἐξαιρέσει τῆς γνωστῆς βραχείας δοκιμασίας τὴν ὁποίαν διῆλθεν ἡ ἑλληνικὴ ἀγορά, ὡς καὶ ὅλαι αἱ εὐρωπαϊκαί, ἐκ τῆς κρίσεως τοῦ Σουέζ.

ΜΕΙΩΣΙΣ ΕΞΑΡΤΗΣΕΩΣ ΑΠΟ ΤΟ ΕΚΔΟΤΙΚΟΝ ΠΡΟΝΟΜΙΟΝ

Περαιτέρω οὐσιαστικὸν ἐπίτευγμα τῆς ἀποκαταστάσεως ὁμαλωτέρων συνθηκῶν εἰς τὴν τραπεζικὴν ἀγορὰν ἀποτελεῖ ὁ εἰς τὸ ἐλάχιστον περιορισμὸς τῆς προελεύσεως τῶν χορηγήσεων τῶν ἐμπορικῶν τραπεζῶν ἀπὸ κεφάλαια τοῦ ἐκδοτικοῦ προνομίου, ὅστις ὡδήγησεν εἰς ἀνεξαρτητοποίησιν τῆς κυκλοφορίας ἐκ τῆς πιστωτικῆς λειτουργίας. Πράγματι, ὡς καταφαίνεται ἐνεργῶς εἰς τοὺς σχετικοὺς πίνακας, ἐνῷ τὰ ἐκ τοῦ ἐκδοτικοῦ προνομίου κεφάλαια ηὐξήθησαν μεταξὺ 31 Δεκεμβρίου 1955 καὶ 31 Δεκεμβρίου 1956 κατὰ 5ο)ο μόνον, τὰ ἐκ καταθέσεων προερχόμενα κεφάλαια ἐσημείωσαν αὔξησιν κατὰ 48ο)ο. Ὁμοίως, ἡ ἐκ δρχ. 2.350 ἑκατομ. αὔξησις τοῦ γενικοῦ ὑπολοίπου τῆς τραπεζικῆς χρηματοδοτήσεως τῆς οἰκονομίας κατὰ τὸ αὐτὸ χρονικὸν διάστημα ὀφείλεται κατὰ 10ο)ο μόνον εἰς αὔξησιν τῶν ἐκ τοῦ ἐκδοτικοῦ προνομίου χορηγήσεων, κατὰ 36ο)ο εἰς κεφάλαια Ν.Π.Δ.Δ. καὶ κατὰ τὰ ὑπόλοιπα 54ο)ο εἰς τὰ ἴδια διαθέσιμα τῶν τραπεζῶν, καὶ μάλιστα κυρίως τῶν ἐμπορικῶν τοιούτων.

Η ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΤΗΣ ΑΥΞΗΣΕΩΣ ΤΗΣ ΠΙΣΤΟΔΟΤΗΣΕΩΣ

	1955	1956
Σύνολον αὐξήσεως	397	2.350
Ἀπὸ ἐκδοτικὸν προνόμιον	167	241
Ἐξ ἰδίων διαθεσίμων	204	1.273
Ἐκ κεφαλαίων Ν.Π.Δ.Δ.	26	836

Η ΔΕΣΜΕΥΣΙΣ ΠΛΕΟΝΑΖΟΝΤΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ

Ἡ μεταξὺ Φεβρουαρίου παρελθόντος ἔτους καὶ Φεβρουαρίου τρέχοντος ἔτους σύγκρισις διδει τελείως διάφορον εἰκόνα. Αἱ ἐμπορικαὶ τράπεζαι δὲν ἐμφανίζονται πλέον ἀντλοῦσαι ἀπὸ τὸ ἐκδοτικὸν προνόμιον, ἀντιθέτως δὲ παρουσιάζουν, πέραν τῆς ὑποχρεωτικῆς ἀναλογίας καταθέσεως τοῦ 8ο)ο τῶν παρ' αὐταῖς ἰδιωτικῶν καταθέσεων, σημαντικὰ ὑπόλοιπα εἰς τὸν παρὰ τῇ Τραπέζῃ τῆς Ἑλλάδος λογαριασμόν των ἐκ πλεονασμάτων αὐτῶν ἀπὸ κεφάλαια δεσμευμένα δι' «εἰδικὰς χορηγήσεις». Οὕτω, τὸ σύνολον τῶν πάσης φύσεως καταθέσεων τῶν τραπεζῶν παρὰ τῇ Τραπέζῃ τῆς Ἑλλάδος ηὐξήθη ἀπὸ 623 ἑκατ. δραχμῶν κατὰ τὸ τέλος Φεβρουαρίου 1956 εἰς 1.180 ἑκατ. κατὰ τὸ τέλος Φεβρουαρίου 1957.

Δὲν ἀμφισβητεῖται, βεβαίως, ἡ κατ' ἀρχὴν σκοπιμότης τοῦ μέτρου τῆς δεσμεύσεως τμήματος τῶν καταθέσεων τῶν ἐμπορικῶν τραπεζῶν παρὰ τῷ ἐκδοτικῷ ἱδρύματι διὰ τὴν διασφάλισιν τῆς ρευστότητος τοῦ τραπεζικοῦ συστήματος, τῆς σταθερότητος τοῦ νομίσματος, τῆς ἱκανοποιήσεως ἐποχιακῶν αὐξομειώσεων μέρους τῶν τοποθετήσεων ὅσον καὶ τῆς συγκρατήσεως τῆς πιστοδοτήσεως εἰς τὰ ὅρια τὰ ὁποῖα καθορίζει ἡ βαθμιαία ἀνάπτυξις τῶν συναλλαγῶν. Ἀλλὰ τὴν σκοπιμότητα ταύτην ἐμφανίζονται ὑπερακοντίζουσαι αἱ σημεριναὶ δεσμεύσεις, αἵτινες βαίνουν πολὺ πέραν τῶν ἀπαιτήσεων τῆς νομισματικῆς πολιτικῆς, δημιουργοῦν συνθήκας ὑψηλῆς τῶν ἐμπορικῶν τραπεζῶν ἐπιβαρύνσεως καὶ στεροῦν ταύτας τῆς ἐλαστικότητος καὶ τῆς ἱκανότητος πληρεστέρας καὶ σκοπιμωτέρας ἐξυπηρετήσεως τῶν ἀναγκῶν τῆς οἰκονομίας.

Πρέπει ἄλλωστε νὰ τονισθῇ ἰδιαιτέρως ὅτι ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα αὐτοβούλως ἐπιζητεῖ τὴν πλήρη ἀνάπτυξιν τῶν εἰδικῶν χορηγήσεων ἐν γένει, καὶ εἰδικῶς την ἐξάντλητικὴν ἱκανοποίησιν τῶν ἀναγκῶν τοῦ ἐξαγωγικοῦ ἐμπορίου καὶ τοῦ καπνεμπορίου. Ἐφ' ὅσον, ὡς ἐλπίζεται, ἡ συνεχιζομένη αὔξησις τῶν καταθέσεων θὰ ἐπιτρέψῃ εἰς τὸ ἵδρυμα τοῦτο τὴν εἰς τὸ μέλλον κάλυψιν τῶν ἐποχικῶν χρηματοδοτήσεων ὁλοσχερῶς ἐξ ἰδίων κεφαλαίων ἄνευ προσφυγῆς εἰς τὸ ἐκδοτικὸν προνόμιον, ὑπάρχει κίνδυνος ὅτι θὰ δημιουργηθοῦν ἐκ τῶν παραλλήλων χορηγήσεων τῆς Κεντρικῆς Τραπέζης, αἵτινες οὐδεμίαν τάσιν ποσοτικῆς ὑποχωρήσεως παρουσιάζουν, ἔτι μεγαλύτερα περιθώρια πλεοναζόντων διαθεσίμων. Τοιουτοτρόπως ὅμως διαιωνίζεται, ἂν ὄχι ἐπιδεινοῦται, τὸ πρόβλημα τῆς ἀποδοτικότητος τῶν ἐμπορικῶν τραπεζῶν, μὲ δυσμενῆ τὸν ἀντίκτυπον ἐπὶ τοῦ κόστους τῆς πιστωτικῆς λειτουργίας των.

Η ΑΝΑΣΥΝΘΕΣΙΣ ΤΩΝ ΚΑΤΑΘΕΣΕΩΝ

Ἡ ἀκολουθηθεῖσα πολιτικὴ ἐπιτοκίων ἐδικαιώθη ἐκ τῆς ἐξελίξεως τῶν παρὰ Τραπέζαις καταθέσεων, αἵτινες παρουσίασαν ἀλματώδη αὔξησιν εὐνοοῦσαν περισσότερον εὔρυθμον πιστοδότησιν τῆς οἰκονομίας. Δὲν ἔχει, ἐν τούτοις, ἐπιτευχθῇ ἡ εὐκταία ἀνασύνθεσις τῶν καταθέσεων ἐπὶ τῶν ὁποίων θὰ ἦτο δυνατὸν νὰ θεμελιωθοῦν κατὰ τρόπον ἄμεσον καὶ εἰς εὐρυτέραν ἔκτασιν μακροχρονιώτεραι ἐπιδιώξεις. Ἡ σημερινὴ ἐπιδίωξις τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης στρέφεται κυρίως, πρὸς τὴν κατεύθυνσιν τῆς διὰ προσφόρου πολιτικῆς ἐπιτοκίων συγκεντρώσεως καταθέσεων τῆς ἀπαιτουμένης συνθέσεως διὰ τὴν πραγματοποίησιν καὶ χρηματοδοτήσεων ἀνωτέρου περιεχομένου καὶ ἀπωτέρας προοπτικῆς.

Πάντως, ἡ προοδευτικὴ συγκένρωσις κεφαλαίων εἰς τὰς καταθέσεις ταμιευτηρίου δὲν στερεῖται ἀξίας διὰ τὴν πολιτικὴν τῶν τραπεζικῶν χορηγήσεων, διευκολύνουσα τὴν βάσει προγράμματος, ἀδιάπτωτον πιστοδότησιν τῆς οἰκονομίας. Μαρτυρεῖ δὲ τὴν προσέλευσιν εἰς τὰς Τραπέζας ὄχι μόνον τῶν καθαρῶς ταμιακῶν καταθέσεων, ἀλλὰ καὶ ἀποταμιεύσεων προσωρινοῦ ἐπὶ τοῦ παρόντος χαρακτῆρος, ἀποβαινουσῶν ὅμως ὀλίγον κατ' ὀλίγον μεγαλυτέρας διαρκείας.

ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΚΑΤΑΘΕΣΕΩΝ
(εἰς ποσοστὰ ἐπὶ τοῦ συνόλου)

ΤΡΑΠΕΖΑΙ	1955	1956
Ἐθνικὴ—Ἀθηνῶν	44,0	46,4
Λοιπαὶ ἐμπορικαὶ	33,0	30,6
Μὴ ἐμπορικαὶ	23,0	23,0
	100,0	100,0

ΑΝΑΛΥΣΙΣ ΚΑΤΑ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑΣ
(εἰς ποσοστὰ ἐπὶ τοῦ συνόλου)

	1955	1956
Ὄψεως	68,2	43,4
Ταμιευτηρίου	13,8	34,6
Προθεσμίας	4,1	9,3
Δεσμευμέναι	13,9	12,7
	100,0	100,0

ΠΙΣΤΩΤΙΚΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑΙ ΠΡΟΟΠΤΙΚΑΙ

Μὲ γνώμονα τὴν αἴσθησιν τοῦ ἐθνικοῦ συμφέροντος, καθὼς καὶ τὴν πεῖραν ἐκ τοῦ παρελθόντος της, ἡ ΕΤΕΑ ἀποβλέπει ἐντὸς τῆς περιοχῆς τῆς δράσεώς της εἰς τὴν καθιέρωσιν τῆς χρυσῆς ἀρχῆς τῆς προτεραιότητος εἰς τὴν συστηματικὴν ἀντιμετώπισιν τῶν πιστωτικῶν προβλημάτων τῆς ἑλληνικῆς οἰκονομίας. Εἰς τὴν σειρὰν τῶν ἀλληλοδιαδόχων ἐπιδιώξεών της ἔχει θέσει ὡς σκοπὸν νὰ ἐπιτύχῃ κατ' ἀρχὴν τὴν ἑδραίωσιν τῆς ἀπὸ τινων μηνῶν ἐπιτευχθείσης ἐπανόδου τῶν ἀποταμιεύσεων εἰς τὰς Τραπέζας. Ἀκολούθως ἀποβλέπει εἰς τὸ νὰ ἐκμεταλλευθῇ τὴν συγκέντρωσιν ταύτην τῶν ἀποταμιεύσεων πρὸς βαθμιαῖον ὑποβιβασμὸν τῶν ἐπιτοκίων, ὡς ἀπαραίτητον ἀνάγκην τῆς βελτιώσεως τῶν ἐν γένει συνθηκῶν δανεισμοῦ ἐν τῇ ἑλληνικῇ οἰκονομίᾳ. Τέλος ἐπιδιώκει καὶ ἰδιαίτατα εἰς τοῦτο καταβάλλει προσπάθειαν, νὰ σταθμίσῃ ἐπακριβῶς καὶ νὰ ἱκανοποιήσῃ ὅλας τὰς παραγωγικὰς ἀνάγκας διὰ βραχυπρόθεσμον πιστοδότησιν, διὰ νὰ θέσῃ πρὸ ἑαυτῆς, ἐν συνεχείᾳ, εὐθὺς ὡς ἡ προσήκουσα διαμόρφωσις καταθέσεων καὶ ἐπιτοκίων τὸ ἐπιτρέψῃ μακροχρονιωτέρας ἐπιδιώξεις. Ἡ πρόοδος, ἡ σημειωθεῖσα κατὰ τὸ παρεθλὸν ἔτος, δὲν πρέπει νὰ μᾶς ὁδηγήσῃ εἰς τὴν ἀντίληψιν ὅτι ἡ ἑλληνικὴ πιστωτικὴ ἀγορὰ δὲν ἔχει νὰ διέλθῃ ἀρκετὰ στάδια πρὶν ἢ ἀποβλέψωμεν εἰς ἄλλας μορφὰς ὀργανώσεως καὶ ἄλλους σκοπούς. Δὲν θὰ ἦτο ἴσως ὑπερβολὴ νὰ λεχθῇ ὅτι τώρα ἀκριβῶς ἀρχίζει ὁ κύκλος τῶν δυσχερεστάτων προβλημάτων, τῶν ὁποίων ἀπαιτεῖται προσεκτικὴ καὶ μεθοδικὴ ἀντιμετώπισις.

Η ΠΡΟΣΕΛΚΥΣΙΣ ΤΩΝ ΑΠΟΤΑΜΙΕΥΣΕΩΝ

Εὑρισκόμεθα σήμερον εἰς μίαν εὐνοϊκὴν συγκυρίαν. Αἱ σχηματιζόμεναι ἀποταμιεύσεις ἀντιμετωπίζουν κορεσμὸν εἰς τὰς ἀγόνους τοποθετήσεις καὶ προσεγγίζουν εἰς κορεσμὸν προκειμένου περὶ ἐπενδύσεων ὡς αἱ οἰκοδομικαὶ ἢ ὡρισμένα—ἀναγκαῖα—ἀποθέματα. Τοῦτο σημαίνει ὅτι αὗται εἰς ὁλονὲν μεγαλύτερον βαθμὸν θὰ στρέφωνται πρὸς τὴν χρηματαγοράν. Δὲν πρέπει νὰ παραβλέπωμεν ὅτι καὶ κατὰ τὸ 1956 ὑπῆρξεν διστακτικότης. Τὸ πρῶτον καὶ σημαντικὸν βῆμα συνίσταται εἰς τὴν προσέλκυσιν τῶν ἀποταμιεύσεων εἰς καταθέσεις εἰς πρώτην ζήτησιν. Ἀφοῦ τοῦτο συνετελέσθη, πρέπει βαθμιαίως, ἀλλὰ μὲ συνέπειαν καὶ μεθοδικότητα, νὰ προχωρήσωμεν εἰς τὸ δεύτερον, τὴν προσέλκυσιν κεφαλαίων εἰς μονιμωτέραν κατάθεσιν. Θὰ ἦτο παράτολμον ἐὰν ἐλέγετο ὅτι σημαντικὸν μέρος τῆς ἐξ ἰδιωτικῆς πηγῆς ἀποταμιεύσεως εἶναι σήμερον πρόθυμον πρὸς μακροπρόθεσμον κατάθεσιν. Ἐπιδέξιος χειρισμὸς τῶν ἐπιτοκίων θὰ ἦτο πιθανώτατα οὐσιώδους σημασίας συντελεστὴς πρὸς τὴν κατεύθυνσιν συγκεντρώσεων τοιούτων καταθέσεων. Πρὸ παντὸς ὅμως ἀπαιτεῖται ὅπως διατηρηθῇ ἀδιατάρακτος καὶ ἐνισχυθῇ ἡ ἐμπιστοσύνη τοῦ κοινοῦ εἰς τὴν ἀσφαλῆ καὶ ὁμαλὴν διαχείρισιν καὶ ἐπιστροφὴν τοῦ κεφαλαίου.

ΚΑΤΑΘΕΣΕΙΣ ΚΑΙ ΠΙΣΤΟΔΟΤΗΣΕΙΣ

Ὑπὸ συνθήκας συγκεντρουμένης ἀποταμιεύσεως θὰ ἦτο δυνατὴ ἡ διαμόρφωσις τῶν ἐπιτοκίων διὰ τὴν ὑπὸ καλυτέρους ἀλλ' ὀρθολογικωτέρους ὅρους πιστοδότησιν τῆς οἰκονομίας. Διὰ τῆς συσσωρεύσεως καταθέσεων παρὰ Τραπέζαις θέλει κατ' ἀρχὴν εὐεργετικῶς ἐπηρεασθῆ τὸ ὕψος τῶν ἐπιτοκίων συνεπείᾳ αὐξανομένης πραγματικῆς ρευστότητος καὶ μειώσεως τοῦ τραπεζικοῦ κόστους ἐκ τῆς διογκώσεως τοῦ κύκλου τῶν τραπεζικῶν ἐργασιῶν. Τὸ τελευταῖον, ἄλλωστε, τοῦτο ἐπιβεβαιοῦται ἐκ τῆς ἀναπτύξεως τῶν ἐργασιῶν τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης. Μὲ τὴν ἐπέκτασιν, πράγματι τοῦ κύκλου τῶν ἐργασιῶν της κατὰ τὸ β' ἑξάμηνον τοῦ 1956, τὸ κόστος της ἐμειώθη κατὰ 13 ο)ο περίπου, δεδομένου ὅτι ἀναλογία τῶν ἐξόδων διαχειρίσεως πρὸς τὸν μέσον ἐτήσιον ὅρον τῶν ἐκ τοποθετήσεως ὑπολοίπων κατῆλθεν ἀπὸ 10,3 ο)ο κατὰ τὸ 1955 εἰς 9,9 ο)ο κατὰ τὸ 1956. Ἡ μείωσις αὕτη θὰ ἦτο δυνατὸν νὰ ἀποβῇ ἐπ' ὠφελείᾳ τῆς παραγωγικῆς δημιουργίας καὶ θὰ εἶχεν ἄμεσον ἐπίδρασιν ἐπὶ τῶν ὅρων χρηματοδοτήσεως, ἐὰν πάσης μορφῆς ἐπιβαρύνσεις δὲν ἐβάρυνον τὸ Ἵδρυμα τοῦτο, ὡς συνέπεια τῶν πολλαπλῶν τελευταίων περιπετειῶν του, ἰδιαίτατα δὲ ἐὰν δὲν τὸ ἐβάρυνεν ἡ ἐκ κοινωνικῆς ἀντιλήψεως ἀνάγκη καλύψεως τῶν τεραστίων ἐλλειμμάτων τῶν Ἀσφαλιστικῶν Ταμείων τοῦ Προσωπικοῦ.

Διὰ τῆς κλιμακώσεως καὶ τοῦ διαφορισμοῦ τῶν ἐπιτοκίων καὶ τῆς συνεπείᾳ αὐτοῦ προσελκύσεως τῆς ἀποταμιεύσεως εἰς καταθέσεις προθεσμιακοῦ χαρακτῆρος θὰ ἱκανοποιηθῇ βασικὴ ἀρχὴ τῆς πιστωτικῆς πολιτικῆς, ἡ ἀρχή, δηλαδή, τῆς ἱκανοποιήσεως βραχυπροθέσμων καὶ μακροπροθέσμων ἀναγκῶν κατὰ τρόπον ἀνταποκρινόμενον πρὸς τὴν φύσιν τῶν καταθέσεων καὶ ἐν ἀντιστοιχίᾳ πρὸς αὐτάς. Τότε μόνον ἡ διοχέτευσις κεφαλαίων πρὸς τὴν οἰκονομίαν θὰ ἦτο ἡ φυσιολογικωτέρα καὶ θὰ ἐπέτρεπε τὴν μεγαλυτέραν δυνατὴν περιφρούρησιν τῆς ἀσφαλείας τῶν ἰδιωτικῶν ἀποταμιεύσεων καὶ προστασίαν τῆς ρευστότητος τῶν τραπεζῶν, ἐφ' ὅσον ἡ μορφὴ τῶν πιστώσεων καὶ ἐπενδύσεων θὰ ἀνταπεκρίνετο πρὸς τὴν φύσιν τῶν διατεθειμένων κεφαλαίων, ἐπιπροσθέτως δὲ ἐφ' ὅσον θὰ διενεργεῖτο ὑπὸ τοῦ διατεθέντος δι' ἑκάστην μορφὴν πιστοδοτήσεως τὴν πρὸς τοῦτο εἰδικότητα, εἰδημοσύνην καὶ προσήκουσαν τεχνικὴν καὶ οἰκονομικὴν ὀργάνωσιν πιστωτικοῦ ἱδρύματος. Τοιαύτην ἰδιαιτέραν ἀρμοδιότητα διὰ τὰ βιομηχανικὰ δάνεια εἶχε καὶ ἔχει ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα, ἤτις, λόγῳ τοῦ καλυτέρου ὀργανισμοῦ τὸν ὁποῖον διέθετε καὶ διαθέτει καλλιεργήσασα ἀνέκαθεν κατὰ προτίμησιν τὴν βραχυπρόθεσμον ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὴν μακροπρόθεσμον πίστιν ἐν Ἑλλάδι, πληροῖ μόνον αὐτὴ τὰς προϋποθέσεις τῆς ὀρθῆς ἐκτιμήσεως τῶν δανείων τῆς φύσεως ταύτης. Τοιαύτη, ὡς ἡ ἀνωτέρω ἐκτεθεῖσα ἀντίληψις τοῦ προϋπολογισμοῦ τῶν κεφαλαίων, ἀναλόγως τῆς φύσεώς των, θὰ ἔχῃ, ἐπαναλαμβάνομεν, ἓν σημαντικώτατον οἰκονομικῶς ἐπίτευγμα : τὴν ἀποκατάστασιν τῆς πιστωτικῆς διαρθρώσεως τῆς Χώρας καί, συνεπῶς, τὴν ἀσφαλῆ ἄρσιν τῆς παρούσης πιστωτικῆς ἀνωμαλίας καὶ ἀνασφαλείας.

Εἶναι, βεβαίως, γενικῶς παραδεδεγμένον ὅτι καὶ μικρὸν μέρος τῶν καταθέσεων εἰς πρώτην ζήτησιν δύναται νὰ χρηματοδοτήσῃ μακροχρονιωτέρας τοποθετήσεις. Τοῦτο θὰ ἦτο καὶ παρ' ἡμῖν σκόπιμον, καθ' ὃ μέτρον ἡ αὔξησις τῶν καταθέσεων ταμιευτηρίου ὁδηγεῖ, μετὰ τὴν ἱκανοποίησιν τῶν βραχυπροθέσμων πιστωτικῶν ἀναγκῶν τῆς οἰκονομίας, εἰς πλεονασμὸν κεφαλαίων καὶ δημιουργοῦνται περιθώρια διὰ μακροπροθέσμους χορηγήσεις. Μία τοιαύτη πολιτικὴ δὲν θὰ ἐδημιοῦργει, βεβαίως, προβλήματα ρευστότητος οὐσιωδῶς σημαντικώτερα τῶν δυναμένων νὰ προκύψουν ἐκ τοῦ περιορισμοῦ τῶν χορηγήσεων εἰς βραχυπροθέσμους ἀποκλειστικῶς τοποθετήσεις. Τὸν κίνδυνον, ἄλλωστε ἐκ τῆς μακροχρονιωτέρας διαθέσεως τῶν τοιούτων καταθέσεων συνεπείᾳ ἐνδεχομένης αἰφνιδίας ἀλλοιώσεως τοῦ ὄγκου των, θὰ ἐμειωνεν ἡ σύνθεσίς των ἐκ μεγάλου ἀριθμοῦ καταθετῶν μὲ μικρὸν ποσὸν καταθέσεων.

Ἡ ἐπιτυχία, ἐν τούτοις, μιᾶς ἀποτελεσματικῆς πολιτικῆς διαφορετικῶν ἐπιτοκίων, ἤτις προδικάζει τὴν ὀρθολογικὴν διάθεσιν τῶν καταθέσεων βάσει τῆς θεμελιώδους πιστωτικῆς ἀρχῆς ἣν ἀνεφέραμεν, προϋποθέτει βαθμιαίαν ἐξουδετέρωσιν τῆς διαταρακτικῆς καὶ ἀνατρεπτικῆς ἐπιδράσεως ἣν ἔχουν τὰ κοινωνικῶς καὶ οἰκονομικῶς ὑψηλὰ ἐπιτόκια, ὑπὸ τὰ ὁποῖα ἀναλαμβάνονται δάνεια εἰς τὴν ἐλευθέραν ἀγοράν. Ἄστοχοι, συνεπῶς, ἀποφάσεις ἐπὶ τοῦ πιστωτικοῦ πεδίου, ὁδηγοῦσαι εἰς μεγαλυτέραν πρὸς τὴν τραπεζικὴν ἀγορὰν χρήματος ἐξώθησιν ἀπολύτως δικαιολογημένων πιστωτικῶν ἀναγκῶν καὶ ἀναζωογόνησιν τῆς ἀνεξελέγκτου ταύτης περιοχῆς πιστωτικῆς δράσεως, δὲν θὰ ἐπιτρέψουν εἰς τὰς τραπέζας τὴν διαμόρφωσιν καταστάσεων — ἀπὸ ἀπόψεως ἐπιτοκίων καταθέσεων καὶ χρηματοδοτήσεως — διὰ τὴν ἐπωφελεστέραν, εὐρυτέραν καὶ ὀρθολογικωτέραν τῆς Χώρας πιστωτικὴν ἐξυπηρέτησιν.

ΕΠΙΚΕΝΤΡΟΝ ΤΟΥ ΠΙΣΤΩΤΙΚΟΥ ΤΟ ΥΨΟΣ ΤΟΥ ΕΠΙΤΟΚΙΟΥ

**Ἐξ ὅσων ἐλέχθησαν μέχρι τοῦδε, ἀβιάστως προκύπτει τὸ συμπέρασμα ὅτι τὸ ἐπίκεντρον τοῦ πιστωτικοῦ προβλήματος εὑρίσκεται καὶ σήμερον εἰς τὸ ὕψος τῶν ἐπιτοκίων. Τοῦτο ὅμως οὐχὶ ἀποκλειστικῶς, ὡς κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος, πρὸς τὴν κατεύθυνσιν τῆς προσελκύσεως τῶν καταθέσεων ἐν γένει, ἀλλὰ ὑπὸ τὴν ἔνν